

Riktlinje för sponsring och donationer

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 VAD ÄR SPONSRING?	1
1.2 DEN KOMMUNALA KOMPETENSEN	1
1.3 PRINCIPERNA OM OBJEKTIVITET OCH LIKSTÄLLIGHET	1
2. SYFTE	2
3. ÖVERGRIPANDE BESTÄMMELSER	2
3.1 RÄCKVIDD	2
3.2 BESLUT OM ATT SPONSRA ELLER TA EMOT SPONSRING	2
3.3 OBJEKTIVITET, LIKSTÄLLIGHET OCH ÖPPENHET M.M.	2
3.4 PROPORTIONALITET OCH TIDSBEGRÄNSNING	2
4. LÄMPLIGHETSPRÖVNING	3
5. VÄNERSBORGS KOMMUN SOM SPONSOR	3
6. VÄNERSBORGS KOMMUN SOM MOTTAGARE AV SPONSRING	3
7. SPONSORAVTALET	4
8. DONATIONER	4
8.1 ÄNDAMÅLET FÖR DONATIONEN	4
8.2 MOTTAGANDE AV DONATION SOM UTGÖR STIFTELSE	4
8.3 MOTTAGANDE AV DONATION SOM UTGÖR GÅVA	4
9. BIDRAG	5
10. KOMMUNENS EGNA EVENEMANG	5
11. UPPFÖLJNING	5
12. ANVISNINGAR	5

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje för sponsring och donationer	Antagen 2024-02-07 § 11	Antagen av Kommunfullmäktige	
Dokumentägare Kommunstyrelseförvaltningen	Dokumentansvarig Chefen för juridik- och säkerhetskontoret	Reviderad	Giltighet Tillsvidare	
Dokumentinformation Styrdokument gällande sponsring m.m.	Diarienummer KS 2018/145	Uppföljning En gång per mandatperiod		
Ämnesområde Administration		Intranät ☐	Hemsida ☒	
Andra regelverk som omnämns Anvisning, Kommunallagen (KL, 2017:725), Lagen om offentlig upphandling (LOU, 2016:1145)				

1. Inledning

1.1 Vad är sponsring?

Sponsring är en frivillig affärsmässig överenskommelse till ömsesidig nytta mellan två eller flera parter, där ena parten (sponsorn) förbinder sig att lämna ersättning i form av kontanta medel, varor och/eller tjänster och där den andra parten (sponsormottagaren) som motprestation tillhandahåller exponering av namn, varumärke eller tjänster, till nytta för sponsorn i dennes verksamhet.

Om inget krav på motprestation uppställts rör det sig inte om sponsring utan om en ensidig rättshandling (donation, bidrag eller gåva). Sponsring får inte ha som huvudsakligt syfte att ekonomiskt stödja mottagaren.

Kommuner deltar inte sällan i samverkansprojekt tillsammans med externa aktörer så som företag och ideella organisationer. Under förutsättning att en part i sådant samverkansprojekt inte erhåller motprestation av något slag, t.ex. kontanta medel eller reklam, är det inte fråga om sponsring.

1.2 Den kommunala kompetensen

Den grundläggande kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen återfinns i 2 kap. 1 § kommunallagen (2017:725), förkortas KL, vilket innebär att det måste finnas ett allmänt intresse i allt som en kommun företar sig och knyta an till kommunen antingen geografiskt eller genom kommunmedlemmarna.

Det som avgör om en angelägenhet uppbärs av ett allmänt intresse är om det kan anses vara ett *allmänt, samhälleligt* och *till det egna området knutet* intresse att kommunen vidtar en åtgärd. Denna fråga får bedömas med utgångspunkt i om det är *lämpligt, ändamålsenligt* och *skäligt* att kommunen befattar sig med angelägenheten.

Bestämmelsen uttrycker ett principiellt förbud mot att ge understöd åt enskilda eftersom det i regel inte kan vara ett allmänt intresse att sådant understöd lämnas.

Av rättspraxis följer att sponsring godtas som kompetensenligt under förutsättning att nyttan kan anses stå i rimligt förhållande till motprestationen.

1.3 Principerna om objektivitet och likställighet

I kommunens verksamhet gäller att allas likhet inför lagen ska beaktas och saklighet och opartiskhet ska iakttas, 1 kap. 9 § regeringsformen (1974:152), förkortas RF. Alla kommunmedlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat 2 kap. 3 § KL.

Ett sponsorförhållande får därför inte vara utformat så att det ger anledning att ifrågasätta kommunen med avseende på kraven på objektivitet och likabehandling.

2. Syfte

Syftet är ett kommunövergripande förhållningssätt gällande Vänersborgs kommuns sponsring och donationer.

3. Övergripande bestämmelser

3.1 Räckvidd

Riktlinjen ska tillämpas av samtliga nämnder, inklusive kommunstyrelsen, i Vänersborgs kommun. Verksamheter inom Vänersborgs kommun som huvudsakligen ägnar sig åt myndighetsutövning bör inte ingå avtal om sponsring.

3.2 Beslut om att sponsra eller ta emot sponsring

Beslut att sponsra eller godkänna att ta emot sponsring av kommunal verksamhet ska fattas av berörd nämnd eller styrelse.

Befogenhet att fatta beslut om sponsring kan delegeras med de begränsningar som följer av kommunallagen. Vid delegation bör beslutanderätten begränsas genom angivande av en uttrycklig beloppsgräns.

3.3 Objektivitet, likställighet och öppenhet m.m.

Ett sponsoråtagande – såväl givande som mottagande av sponsring – förutsätter iakttagande av principerna om objektivitet och likabehandling. Ett sponsoråtagande får inte innebära att motparten får något inflytande över kommunalt beslutsfattande.

Ett sponsorförhållande ska präglas av öppenhet och får inte arrangeras så att allmänhetens möjligheter till granskning försvåras.

Sponsring får inte medföra risk för misstanke om muta eller otillbörlig hänsyn. Stor försiktighet bör därför iaktas när andra prestationer än ren exponering av sponsorns varumärke ingår som motprestation i sponsoravtalet.

Ett sponsoråtagande får inte omfatta reklam, förmånserbjudanden eller annan aktiv marknadsföring.

3.4 Proportionalitet och tidsbegränsning

Sponsoråtagandet ska stå i rimligt förhållande till motprestationen; sponsorns och sponsormottagarens prestationer ska således vara ekonomiskt jämbördiga.

Ett avtal om sponsring bör inte avse en period överstigande två år. Efter beslut i behörig ordning finns det emellertid inget som hindrar att ett sådant avtal förlängs. Ett utgående avtal ska alltid utvärderas med utgångspunkt i om avtalet har genererat den nytta som förväntades.

4. Lämplighetsprövning

Ett sponsoråtagande ska föregås av en lämplighetsprövning av den tilltänkte motparten. Genom prövningen ska det säkerställas att parten i väsentliga delar är lämplig. Ett sponsoravtal ska således inte ingås med någon som utifrån etiska eller andra skäl – exempelvis miljömässiga eller arbetsrättsliga – kan ifrågasättas.

Lämplighetsprövningen ska särskilt säkerställa att motparten driver seriös verksamhet och inte har förfallna skulder till det offentliga samt följer god marknadsföringssed.

De uppgifter som framkommer vid prövningen ska dokumenteras.

5. Vänersborgs kommun som sponsor

Enligt kommunfullmäktiges policy ska sponsring uteslutande ske på affärsmässiga och objektiva grunder. Dess syfte ska vara att exponera och sprida kunskap om Vänersborgs kommun och dess verksamheter. Sponsringen ska ge Vänersborgs kommun ett mervärde i form av stärkt varumärke.

Sponsring får ske i form av kontanta medel. Sponsring får inte ske genom tillhandahållande av personella resurser.

Motprestation får inte utgöras av annat än vad som typiskt sett kan anses bidra till att stärka Vänersborgs kommuns varumärke, så som exempelvis exponering av logotype eller möjlighet att vid evenemang eller dylika tillställningar ges möjlighet att presentera kommunen och dess verksamheter.

6. Vänersborgs kommun som mottagare av sponsring

Utgångspunkten är att kommunens verksamhet ska finansieras genom skatter och offentligrättsliga avgifter. Finansiering av verksamhet med sponsormedel får därför endast utgöra ett mindre komplement till skatte- och avgiftsfinansieringen. Vidare får sådan sponsring endast vara av tillfällig karaktär och inte utformas på ett sätt som gör berörd verksamhet beroende av sponsringen.

Försiktighet måste iaktas vid sponsring med annat än kontanta medel. För det fallet att det är fråga om reklam snarare än sponsring gäller upphandlingsplikt enligt lagen om offentlig upphandling (2016:1145), förkortad LOU.¹ Däremot omfattas inte sponsring med kontanta medel av reglerna i LOU.²

Sponsringen får inte innebära att sponsorn ges inflytande över kommunalt beslutsfattande eller att det politiska handlingsutrymmet begränsas i övrigt.

Enligt kommunfullmäktiges policy får sponsring endast avse verksamhet som ligger inom den kommunala kompetensen och ska bidra till uppfyllelse av kommunens fastställda mål. Sponsringen ska medföra kvalitetshöjning av den ordinarie verksamheten eller möjliggöra projekt som annars inte hade kunnat genomföras och som är till gagn för kommunmedlemmarna.

I de fall exponering av företags- eller organisationslogotype sker i material med kommunen som avsändare ska tydligt anges att detta avser sponsring. Vid exponering av företagsnamn får inte finnas uppgifter om företagets tjänster eller produkter. Detta med

¹ NOU:s (Nämnden för offentlig upphandling) utredning om sponsring och offentlig upphandling, dnr 2003/0039-28, s. 10-11.

² Ibidem, s. 2.

hänsyn till att sådan exponering kan vara betrakta som kommersiell marknadsföring (reklam) snarare än sponsring.

Namnet på sponsorn får inte exponeras på ett sätt som kan innebära att sponsorn kan uppfattas ta över kommunens ansvar för verksamheten.

Mottagande av sponsormedel ska redovisas i enlighet med gällande redovisningsregler.

7. Sponsoravtalet

Vid sponsring – såväl givande som mottagande – ska ett skriftligt avtal upprättas mellan parterna för att fastställa syfte, omfattning och parternas åtaganden gentemot varandra. Innan sponsringsavtal ingås ska lämplighetsprövning ha gjorts, se ovan.

Avtalet ska godkännas av nämnden, styrelsen eller i förekommande fall den som är behörig delegat enligt delegeringsordningen.

8. Donationer

8.1 Ändamålet för donationen

Ändamålet för en donation ska enligt kommunfullmäktiges policy främja Vänersborgs kommun, invånarna i kommunen samt ligga inom kommunens verksamhets och/eller intresseområde.

8.2 Mottagande av donation som utgör stiftelse

Stiftelser bildas genom att egendom enligt förordnande av en eller flera stiftare skiljs av för att varaktigt förvaltas som en självständig förmögenhet och för ett bestämt och varaktigt ändamål.

Mottagande av donation ska underställas kommunfullmäktige då Vänersborgs kommun åtar sig ett förvaltningsuppdrag för stiftelsen. I samband med uppdraget blir kommunstyrelsen ytterst ansvarig för stiftelsens angelägenheter.

När en donation riktas direkt till den nämnd som är ansvarig för det verksamhetsområde som donationen faller inom ska samråd ske med kommunstyrelseförvaltningens ekonomikontor före ärendets beredning i nämnden.

Donationens ändamål, eventuella villkor och storlek ska beaktas i samband med ställningstagandet till mottagandet av en donation som **utgör** en stiftelse. Förvaltningen av en stiftelse är förenad med kostnader och det krävs därför att donationen är av den storlek att dess avkastning kommer att täcka stiftelsens omkostnader samt ge en rimlig utdelning till stiftelsens ändamål. En bedömning ska ske från fall till fall men för att det ska vara rimligt att acceptera ett förvaltningsuppdrag för kommunen bör en donation uppgå till minst 25 prisbasbelopp.

8.3 Mottagande av donation som utgör gåva

En donation kan även betecknas som gåva under vissa förhållanden. En gåva ska förbrukas inom en begränsad tid och disponeras med full äganderätt, men får bara användas på det sätt som donatorn föreskrivit. En gåvas ändamål är ofta att skapa mervärde i någon av de verksamheter som kommunen ansvarar för.

Den nämnd som gåvan riktar sig till beslutar om gåvan ska tas emot eller inte. Om gåvan riktar sig till kommunen i allmänhet beslutar kommunstyrelsen. Gåva ska dock

underställas kommunfullmäktige när gåvans värde överstiger 12 prisbasbelopp. Vid gåva ska samråd ske med kommunstyrelseförvaltningens ekonomikontor före ärendets beredning i nämnd.

Donationens ändamål, eventuella villkor samt lämpligheten av att ta emot gåva ska beaktas i samband med ställningstagandet kring mottagande av gåva. Eventuella villkor ska som huvudregel inte medföra krav på motprestation från kommunen.

9. Bidrag

Vid ansökningar om marknadsföringsbidrag, evenemangsbidrag och sponsring ska respektive förvaltning tydliggöra kopplingen mellan ansökans innehåll och kommunens vision och aktuella inriktningsmål. Kommunens mål och prioriterade områden ska ligga till grund för beslutet vid ansökningar om bidrag.

10. Kommunens egna evenemang

Vänersborgs kommun har ett flertal egna evenemang som arrangeras till exempel Aqua Blå och Oktobermarknaden. Dessa större kommunala evenemang som ska samfinansieras av flera nämnder ska anges i Mål- och resursplanen.

11. Uppföljning

Beviljad sponsring och bidrag ska redovisas med tillhörande uppföljning och utvärdering, i ansvarig nämnds verksamhetsberättelse.

12. Anvisningar

Kommundirektören har rätt att utfärda anvisningar som kompletterar denna riktlinje.